

*"Teti, ko e hā 'oku
'ikai ke ke ha'u ai mo
kimaua ki he lotú?"*

Ko ha Me'a Faka'ohovale 'i he Sāpaté

Fai 'e Alelie Coronel-Camitan
(Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni)

Na'e hoko 'a e talanoa ko 'ení i Malésia.

Na'e sai'ia 'a Sanatani ke 'alu ki he lotú 'i he uike kotoa pē. Na'e 'ikai ke ne loto ke li'aki ha Sāpaté! Ko ia toko taha pē 'a e ki'i tamasi'i 'i hono fāmilí, ko ia na'e hangē hono ngaahi kaungāme'a 'i he Palaimelí ko hano ngaahi tokoua mo e tuofāfiné. Na'a ne sai'ia 'i he ako fekau'aki mo Sīsuú fakataha mo kinautolu pe a nau hiva fakataha. Na'a ne 'alu mo 'ene fa'eé ki he lotú, ka na'e 'ikai ke teitei 'alu 'ene tamaí. Na'e 'ikai kau 'ene tamaí ki he Siasi.

'I ha pō 'e taha 'i he ma'u me'atokoni efiafi, na'e fehu'i ange 'e Sanatani, "Teti, ko e hā 'oku 'ikai ke ke ha'u ai ki he lotú mo kimauá?"

Na'e sio hake 'ene tamaí mei he'ene peletí. "Oku ou femo'u-ekina 'aupito 'i he Sāpaté."

Na'e pehē ange 'e Sanatani, "Teti ka 'oku mahu'inga ke tauhi e 'aho Sāpaté ke mā'oni'oní. 'Oku fakahaa'i 'i he folofolá."

Na'e 'ohovale 'ene fa'eé. "Na'a ke fakafanongo mo'oni lolotonga ho'o ngaahi lēsoni 'i he lotú. Ka 'oku SAI pē 'a e 'ikai ke ha'u ho'o tamaí mo kitaua. 'Okú ne tokoni mai 'i ha ngaahi founa kehekehe."

Lolotonga e teuteu 'a Sanatani ke mohé, na'a ne fakakaukau pe 'e fefé nai kapau 'e ha'u 'ene tamaí ki he lotú. Na'a ne fa'a ongo'i loto mamahi 'i he taimi 'e ni'ihi 'i he'ene sio ki hono ngaahi kaungāme'a 'oku nau tangutu mo 'enau ongomātu'á. Na'a ne faka'amu ke 'i ai mai 'ene Tamaí mo 'ene Fa'eé.

Na'e tū'ulutui 'a Sanatani 'o lotu kimu'a peá ne mohé. Na'a ne pehē, "E Tamai Hēvani, kātaki 'o tuku ke ma'u 'e he'eku tamaí ha taimi 'i he Sāpaté ke ne lava 'o ha'u mo au mo 'eku Fa'eé. 'Oku ou sai'ia 'aupito ke tangutu fakataha mo ia 'i he lotú."

'I ha Sāpaté 'e taha hili ha ngaahi uike si'i mei ai, na'e ui 'e he Fa'eé 'a Sanatani ki hono lokí.

Na'a ne pehē ange, "Fakamole-mole, ka he 'ikai ke ta lava 'o 'alu ki he lotú 'i he 'ahó ni. 'Oku 'ikai ke u ongo'i sai."

Na'e fakafulofula 'a Sanatani. "Ka te u 'ofa ki hoku ngaahi kaungāme'a mo li'aki 'a e lēsoni 'o e 'aho ní. 'Oku ou fu'u fie 'alu ki he lotú."

Na'e pehē ange 'e he'ene Fa'eé, "Oua te ke hoha'a ki ai. Ko e Sāpate pē 'e taha. Pea kapau 'okú ke fiema'u, te ta telefoni ki ho'o faiako Palaimelí ke ke 'ilo'i 'a e me'a 'oku fekau'aki mo e lēsoni.

Na'e 'uma 'a Sanatani ki he la'e 'o 'ene Fa'eé. Na'a ne lea le'osi'i ange, "Sai pē ia. Mālōlō pē, Mami. 'Oku ou 'ilo'i 'e 'afio'i 'e he Tamai Hēvaní 'a e 'uhinga he 'ikai ke u lava ai 'o 'alu ki he lotú 'i he 'aho ní."

Na'e 'alu 'a Sanatani ki hono lokí 'o to'o mai ha tatau 'o e makasini Ko e Kaume'a. Neongo ai pē kapau he 'ikai ke ne lava 'o 'alu ki he lotú, ka te ne kei lava pē 'o lau 'a e ngaahi talanoa ke tauhi 'a e Sāpaté ke mā'oni'oní.

"Sanatani!" Ko e ui atu ia 'ene Tamaí.

Na'e hū mai 'a Sanatani ki tu'a mei hono lokí. "Ko e hā e me'a 'oku hokó Teti?"

Na'e malimali 'ene tamaí. . "Teuteu. 'Oku ou 'ilo'i 'a e lahi ho'o sai'ia 'i he lotú, pea 'oku 'ikai ke u loto ke ke li'aki. Te u 'alu mo koe!"

Na'e 'ohovale 'a Sanatani. Na'e 'ikai tui 'a Sanatani ki he me'a ne hokó! Na'a ne malimali fiefia 'i he'ene fakavave atu ke teuteú.

Na'e fakafe'i'oaki 'e Sanatani 'i he lotú 'ene tamaí ki hono ngaahi kaungāme'a. Na'e tangutu 'ene Tamaí 'i hono tafa'akí lolotonga e houalotu sākalamēnítí. Na'e ongo'i fiefia 'aupito 'a Sanatani ke fakataha mo 'ene tamaí 'i he lotú!

Hili 'a e lotú, na'e pehē ange 'e he'ene Tamaí, "'Oku fiema'u ke u 'alu ki ha feitu'u. Te u 'ave koe hili ho'o kalasi Palaimelí, SAI ia?"

Na'e talaange 'e Sanatani, "SAI ia." Na'a ne faka'amu 'e nofo 'ene Tamaí, ka na'a ne fiefia 'i he'ene ha'u. Ko ha me'a faka'ohovale mo'oni ia he Sāpaté! ●

